

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:34

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:35

ר"ת: 18:09

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 632 10.1.2025 - י' טבת תשפ"ה

וְהָיָה אֲנֹכִי מוֹת וְהָיָה אֱלֹהִים, עִמָּכֶם (מזכ"א)

פְּרִשְׁת - וְיִחְזִי

הנה אנכי מות והיה אלהים, עמכם (מזכ"א)
ברגע שאדם מבטל את 'אני' שבו, שם מגלה האלוקות וזהו הנה אנכי מות 'והיה' (מלשון שמחה כמובא במדרש (ב"ד מג,ג) אלהים, עמכם (עורך העלון).

חברת טלפונים גדולה בארצות הברית, ערכה פעם סקר, מהי המילה שנאמרת מספר הפעמים הגבוה ביותר בשיחות הטלפון. ומה גילו? לא קשה לנחש... המילה - 'אני', היא המילה המצויה ביותר! 'אני הלכתי', 'אני הרווחתי', 'אני!'... כל מילה, נאמרת במוצק בין עשרים לשלושים פעמים ביום. לעומת זאת המילה 'אני', נאמרת בין שמונה-מאות לתשע-מאות פעמים ביום! נשמע מופקע, אבל זו המציאות!

בכל העולם, לא רק בארצות הברית. כשאדם עומד ליד בניין, או כל דבר אחר, תמיד ירגיש שהוא עומד באמצע - והבניין בצד. למה? אולי הפוך? הבניין באמצע, ואתה בצד! ככה, כי לאדם יש נטייה לראות תמיד את עצמו במרכז, וכל השאר - מסביבו (הג"ד שמשון פינקוס)

יוסף אומר לפרעה (בראשית, מא, טז) "בלעדי! אלהים יענה את שלום פרעה".
אומר המדרש: "תלה הגדולה בבעליה (בה)" אמר הקדוש ברוך הוא: אתה לא רצית להתגדל בעצמך, חייך, שעל ידי כך תעלה לגדולה ולמלוכה" (תנחומא מקץ, ג) הקב"ה מגלה לנו את הסוד. מה גרם ליוסף להגיע אל המלוכה? ביטול ה'אני'. כשאדם מבטל את עצמו, הוא כביכול 'נותן מקום' לה. כמו שאמרו חז"ל (עיין קידושין לא. וברש"י שם) שהולך בקומה זקופה - כאילו דוחק רגלי השכינה. מי שהולך בהרגשה פנימית כזו של 'אני כאן...', כביכול אומר להקב"ה 'זו הצידה...' חס ושלום.

מספרים על רבי מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל, בעל ה'צמח צדק', שהלך פעם ברחוב באישון לילה. בדרכו, עבר ליד אחד מבתי המדרש שבעיר, ושמע מתוכו קול של לימוד תורה. נכנס הרב לבית המדרש, והבחין ביהודי מתמיד, שזה עתה קם ממקומו לאחר שבע-עשרה שעות לימוד. המתמיד, ניגש אל ארון הקודש, פתח אותו, ופנה אל בורא עולם ואמר: 'ריבונו של עולם! היגן עדין שבראת, מתאים לאנשים רגילים. אבל ליהודי מיוחד כמוני, שלומד כל כך הרבה שעות, ומקיים מצוות לרוב, אתה צריך לברוא גן עדן מיוחד... עם תענוגים מיוחדים'...

לאחר שסיים את נאומו חוצב הלהבות, וסגר את ארון הקודש, קרא לו ה'צמח צדק',
ואמר לו "עליך נאמר הפסוק: 'אם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ! נָאם ה', הֲלוֹא
אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מְלֵא נָאם ה'" (ירמיה, כג,כד) מה הקשר?

הסביר ה'צמח צדק', "קוראים אותו כך: 'אם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים', גם אם אדם עושה
מצוות ומעשים טובים בסתר וְאֲנִי, והוא מתגאה ואומר 'אני', 'לי מגיע הכל...', אזי
הקב"ה אומר – 'לא אֶרְאֶנּוּ!', כזה אדם גאוותן? אני מעדיף להתעלם ממנו ומהמעשים
הטובים שלו, שאני שונא גאוותנים". נבהל היהודי מדברי הרב, והחליט לקחת את
הדברים לתשומת לבו, ולעבוד על ביטול ה'אני', כמו שאמר לו הרב.

לימים, עבר שם הרב שוב. וכמו בפעם הקודמת, קולות נעימים של לימוד תורה נשמעו
מבית המדרש. נכנס הרב, והנה אותו יהודי, קם ממקומו לאחר לימוד של שבע-עשרה
שעות, ניגש אל ארון הקודש, פותח אותו, ואומר: ... "דיבוננו של עולם! הגיהינום שבראת,
מתאים לאנשים רגילים, שחוטאים מעט. אבל לאחד כמוני, שלומד כל כך קצת,
ומתבטל המון, גאוותן שכמוני, שחצן, בעל עבירות... בשבילי אתה צריך לברוא גיהינום
מיוחד במינו, עם עונשים קשים ביותר..." סגר את ארון הקודש, וירד בהכנעה מההיכל.

קרא לו ה'צמח צדק', ואמר לו: "עליך נאמר הפסוק 'אם יִסְתֵּר אִישׁ וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ...'
מה הקשר? 'אם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים', אם אדם לומד ומקיים מצוות בסתר, וְאֲנִי –
לא!', ומבטל את ה'אני' שלו, נוהג בענוה ולא מתגאה, אומר 'אני כלום', 'מעשי הם כלום',
'מי אני?', אזי הקב"ה אומר – 'אֶרְאֶנּוּ!'. כזה אדם אני אוהב, אני רואה אותו, שומע אותו,
מתעניין בו. ואני גם אפרסם אותו לכל העולם..." (הסיפור מתוך הקונטרס 'ושימח',
בעריכת ר' אלעזר אהרן אבוהב שליט"א) הלוואי שנזכה לסייעתא דשמיא, ונצליח
להגיע להכנעה אמתית, "בלעדי" (מתוך העלון 'פרשת דרכים')

וְיָבֵל יַעֲקֹב לְצוֹת אֶת בְּנָיו וַיֹּאסֶף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה וַיְגִיעַ וַיֹּאסֶף אֶל עַמּוּי (מט, לג)
זכות גדולה היא להיות נוכח בשעת פטירה של צדיק. בספר "מעבר יבוק" מובא, שמי
שזוכה להיות בשעת פטירת אדם צדיק ומהרהר בתשובה, נמחלין לו כל עוונותיו. וראה
לכך מן הפסוק בתהלים (מט, י-יא): "לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים יְמוֹתוֹ". "שָׁחַת"
הוא אחד הכינויים לגיהינום. "לֹא יִרְאֶה הַשָּׁחַת" פרושו: לא יראה פני גיהינום.

ולמה? "כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים יְמוֹתוֹ". – על ידי שזכה לראות מיתת צדיק. אמנם, כאמור, כל
זאת רק אם הרהר בתשובה. אותם רופאים ואחיות הנמצאים בבית החולים בשעת
פטירה של צדיקים, אינם זוכים באופן אוטומטי למחילת עוונות.

מה יש בזמן הפטירה שבגללו זוכים למחילת עוונות? הזוהר הקדוש אומר, הצדיק
המקיים מצוות בחייו, מוסר נפשו על קידוש ה' בכל יום. כשהוא קורא "שמע ישראל",
במילת "אחד" הוא מכוון לייחד את הקב"ה וכן למסור נפשו על קדושת ה' בארבע
מיתות בית דין – סקילה, שרפה, הרג וחנוק, ובלבד שלא לעבוד עבודה זרה.

כל זה לא קורה בפועל, כמובן, אלא במחשבה בלבד, והדבר נרשם לזכותו 'על תנאי'.
מלבד זאת, נרשמים לזכותו כל המצוות והמעשים הטובים שקיים, וגם הם תלויים
ועומדים עד שעת הפטירה. אם ברגע הפטירה הוא מוכן למות על קידוש ה', באותו רגע
באות ועולות כל המצוות שעשה כל חייו ונזקפות לזכותו, ולכן זוהי שעה גדולה ביותר.

זהו שאמר רבי עקיבא בשעה שהיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל. הוא האריך ב"אחד", אמרו לו תלמידיו: "רבנו, עד כאן?" אמר להם: "כל ימי הייתי מצטער, מתי יבוא פסוק זה לידי ואקיימו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימו!" "מתי הזמן של 'יבוא לידי' – בשעת הפטירה. כעת, כשאני מוסר נפשי בפועל על קידוש ה' נזקפות לזכותי כל המצוות שעליהן מסרתי נפשי כל חי! (דורש ציון).

וַיֵּרְאוּ אַחֵי יוֹסֵף כִּי מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל תִּירְאוּ כִּי הִתַּחַת אֲלֵקִים אָנִי (נ טו, יט)
יש צדיקים שמשפיעים טובה גשמית ורוחנית לעולם במעשיהם הטובים, ויש שמשפיעים בכוח דיבורם או במחשבתם, ויש צדיקים שעצם קיומם בעולם הזה משפיע טובה ורחמים בעולם, וכמו שפירש בספר 'ביד הזהב' (בהעלותך) שבחינת התוכחה הגבוהה ביותר היא כשאינו מוכיח כלל לפושעים, אלא שהוא מתחזק בעבודת ה' ועל ידי כן מעורר הרהורי תשובה בלב החוטאים, כי מרוב הקדושה השורה עליו נופלים בושה ואימה על פשוטי בני ישראל, ובזה פירש את הכתוב אצל אהרן הכהן (מלאכי ב,ו): **בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלַּךְ אֶתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעֹן**. שאהרן הכהן היה מדבק עצמו בתורה ועבודה, ובכוח עבודתו היה משיב רבים מעוון, וכל מי שראה אותו היה מתעוררים בו מאליו הרהורי תשובה עד שחזר למוטב. (עלון 'מילתא חדתא' גיליון קע"ב רבי דוד חי אביחצירא שליט"א)

ואני הקטן בס"ד מצאתי רמז נפלא: **בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלַּךְ אֶתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעֹן**. **בְּשָׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלַּךְ אֶתִּי ר"ת 'אוהב' וכן אפשר לקרוא את זה 'אהוב', שאהרן הכהן היה אוהב את כולם, ואהוב על כולם. אֶתִּי וְרַבִּים הֵשִׁיב מֵעֹן** סופי תיבות 'מבין', כי היה אהרן נותן הרגשה לכל אחד שהוא מבין אותו, ולכן הצליח להשפיע עליהם הרהורי תשובה. (עורן העלון)

וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתִי וְנִשְׁאַתַּנִּי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִּי בְּקַבְרֹתָם (מו, ל)
וקשה, לאחר שיעקב אומר **"וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתִי"**, מדוע כופל דבריו ואומר **"וּקְבַרְתַּנִּי בְּקַבְרֹתָם"**, והנה כך הוא לשון השולחן ערוך (יורה דעה שסג, ב): אין מולכים מת מעיר שיש בה בית קברות לעיר אחרת אלא אם כן מחוץ לארץ – לארץ. הגה: או שמולכים אותו למקום קברות אבותיו". ונמצא שישנם שני היתרים להוציא מת מעיר לעיר, ועל שני ההיתרים הללו רמז יעקב בדבריו ליוסף: אל תחשוש להוציאני ממצרים אשר יש בה בית קברות, משום ש **"וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתִי"** – רצוני להיקבר בארץ האבות, וגם **"וּקְבַרְתַּנִּי בְּקַבְרֹתָם"** הולך אותי למקום קברות אבותי! ('כתנות אור')

שָׁכַל אֶת יָדָיו כִּי מִנְּשֵׁה הַבְּכוֹר (מח, יד)
תימא: וכי בגלל שמנשה הוא הבכור שָׁכַל יעקב את ידיו? אדרבה, למרות שמנשה הוא הבכור שָׁכַל יעקב את ידיו! אלא כיון שיעקב רצה להניח את ידו השמאלית על ראש מנשה, היה צריך להעמידו בצד שמאלו ואת אפרים בימינו, במקום לעשות מעשה שאינו שגרתו – לשכל את ידיו, אך כיון שמנשה הוא הבכור לא רצה יעקב לפגוע בכבודו, ולכן במקום להעמידו בצד שמאל שיכל את ידיו. וזהו **"שָׁכַל אֶת יָדָיו"** ולא העמידו בשמאלו – **"כִּי מִנְּשֵׁה הַבְּכוֹר"** ואין לפגוע בכבודו! ('תרומת הדשן')

לפי זה נוכל להבין את מה שתרגם אונקלוס 'שיכל את ידיו' "אחכימנון לידוהי", התחכם בידיו, כלומר שהתחכם ושיכל את ידיו ולא החליף את מקומות אפרים ומנשה, כדי שהבושה של מנשה לא תהא ניכרת). (שני החידושים מתוך 'משכן שילה')

הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים (מח,טז)
באחד הכפרים התחתנו זוג יהודים צעירים... אבל כבר אחרי יומיים נשמעו צעקות בבית, ויצא קול שהזוג הדנדש והטרי רוצה להתגרש... מה קרה? בלילה כשהם הלכו לישון, כל אחד עשה קריאת שמע על המיטה, ולפתע הבעל שומע את אשתו אומרת: "הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים!". היא שמה את הפסיק במקום הלא נכון... הבעל הזדעזע, איך היא יכולה לבקש לברך את הנערים ברוע? הוא העיר לה על כך, והיא הנהנה בראשה.

אך למחרת, כשהם שוב עלו על יצועם, הבעל שומע שוב פעם את אשתו אומרת: "הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים!". "תגידי, לא הבנת מה שאמרת לי אתמול? לא כך מפסקים"... אמרה לו אשתו: "תראה, אתה לא תלמד אותי איך אומרים הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל... זה הנוסח שקיבלתי מאמי... אני לא מתכוונת לשנות אותי! אם טוב לך טוב, אם לא... יש רבנות!". בקיצור עוד לא הורידו את הניילונים מהחתונה, וכבר שפע של ששון ושמחה...

יום אחד הגיע לכפר הזה האדמו"ר מסקולען, שהיה ידוע בחכמתו וחרירותו, וביקשו ממנו בני הכפר להשכין שלום בין בני הזוג... טוב, הזוג נכנס אל הרב'ה... הוא שומע את הטענות של כל צד, ואפילו לא מעלה חיוך... הוא מראה פנים רציניות כאילו מדובר בדברים העומדים ברומם של עולם, ונשען על ראשו כחושב על פתרון לבעיה הסבוכה והקשה הזו... ואז פנה הרב'ה אל הבעל ואמר לו: "תראה, אני חושב שאשתך צודקת... הרי ידוע שיש שני מלאכים שמלווים לו לאדם... ואתה הרי יודע שבלייל שבת כשחוזרים המלאכים עם האדם לביתו, אם רואים שהכל מסודר לכבוד שבת, הַמְלֵאךְ הַטוֹב מברך שכך יהיה גם לשבת הבאה, והַמְלֵאךְ הַרַע עונה 'אמן' בעל כרחו..."

אם כך, כשאשתך אמרה "הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים", היא התכוונה שהַמְלֵאךְ הַטוֹב יברך אותה לגאולה מכל הצרות והייסורים, ובהמשך כוונתה היתה שגם הַמְלֵאךְ הַרַע יצטרף לברכה בעל כרחו... "רע - יברך את הנערים!". פתאום הבעל תפס שאשתו צודקת... "אני מבקש סליחה... לא ידעתי שלאמא שלך היו כוונות על דברים כל כך עמוקים..."

לאחר שהבעל נרגע, פנה הרב'ה לאשתו ואמר לה: תראי, אני חושב שהנוסח שאמא שלך אמרה היה רק 'הוראת שעה' בזמן שהשתוללה מגיפה בעיר שלה... לכן היא עשתה כוונות וייחודים שגם הַמְלֵאךְ הַרַע יברך את הנערים... אבל עכשיו כשאין מגיפה, נראה לי שאפשר לחזור לנוסח הרגיל ולומר "הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רַע יְבָרַךְ אֶת הַנְּעָרִים...". ולמרבה הפלא גם היא קיבלה את הדברים בהבנה. (אפריון שלמה גיליון 460)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה. לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים, אבישג זהרה בת יעל. לפרנסה בשפע: שגיאה בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים. לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת כל הנרצחים.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/2i2sH>